

W serii wydawniczej Wydziału Polonistyki „Biblioteka LingVariów” ukazała się monografia dr Mirosławy Sagan-Bielawy pt. *Dziedzictwo pozaborowe. Społeczna świadomość językowa Polaków w Drugiej Rzeczypospolitej* (Księgarnia Akademicka, Kraków 2014).

„Społeczna świadomość językowa oparta jest na doświadczeniu zbiorowości, wyrażanym w przekonaniach składających się na obraz języka polskiego (taki obraz jest kształtowany, utrwalany i przechowywany w świadomości społecznej). Pokazuje on: 1) język polski, jaki jest; 2) język polski, jaki powinien być. Owe schematy myślenia są w dużej mierze stereotypami, czyli jednostronnymi, generalizującymi obrazami pewnej zbiorowości, które zbliżonymi metodami starają się opisać zarówno językoznawcy, jak i socjologowie, etnografowie, filozofowie. Składają się na nie ogólne opinie na temat polszczyzny, nieoparte konkretnymi przykładami, jak i bardziej szczegółowe analizy zachowań językowych, słownictwa (ze szczególnym uwzględnieniem nazewnictwa geograficznego i jego pochodnych), wariantowości językowej, wpływu języków obcych. Dlatego też w swojej pracy posługuję się terminem *dziedzictwo pozaborowe* dla nazwania postawy wobec języka jako symbolu, charakterystycznej dla Polaków, a szczególnie dla przedstawicieli inteligencji, w okresie po odzyskaniu niepodległości. Postawę tę odziedziczyli po dziadkach i ojczym, którzy walczyli o niepodległość, a przede wszystkim o utrzymanie polskości. (...) Elementem dziedzictwa pozaborowego stał się też nowy podział regionalny i wynikająca z tego skłonność Polaków do dzielenia się na swoich i tych »zza kordonu« – innych Polaków, którzy w świadomości sąsiadów przejmowali cechy właściwe typowym mieszkańcom państwa, którego byli obywatelami.”

[z rozdz. *Czym jest „dziedzictwo pozaborowe”?* (zamiast wstępu)]